

ذکر و اذکار

محمد افنان

ذکر گفتن و ذکر خواندن در ادیان الهی سابقه‌ای دیرین دارد در دیانت بیان و در امر بهائی اذکار متعدده نازل شده و تلاوت آنها توصیه شده است. در گذشته ذکر گفتن معمولاً به صوت بلند گاهی فردی و گاهی جمعی و حتی در کوچه و بازار معمول و متداول بود. اما حضرت نقطه اولی آنرا مقبول نداشتند (بیان فارسی، واحد نهم، باب چهارم) و حضرت بهاء‌الله آنرا صریحاً منع فرمودند (کتاب اقدس، ۱۰۸). تدوین و تنظیم مجموعه کاملی از اذکار مبارکه نازل در این دور مبارک محتاج تدوین رساله‌ای مستقل است اما بعضی از مشهورترین آنها ذیلاً نقل میشود

۱- "قل الله یکفی من کل شیء و لا یکفی عن الله ریک من شیء لا فی السموات و لا فی الارض و لا ما بینهما انه کان علاماً کافیا قدیراً" که باید به عدد اسم "قدیر" یعنی ۳۱۴ مرتبه تلاوت شود (بیان فارسی، واحد نهم ۶)

۲- "هل من مفرج غیر الله قل سبحان الله هو الله کل عباد له و کل بامر قائمون" که دفعات تکرار آن بر نویسنده پوشیده است. ولی در کتاب قرن بدیع (G.P.B.)* از بیانات حضرت بهاء‌الله به نقل میرزا آقا جان خادم‌الله ذکر پانصد مرتبه و هزار مرتبه شده بنحوی که با استمرار و تکرار آن اشاره دارد نه آنکه دقیقاً عددی را تصریح فرموده باشند.

۳- "یا الله المستغاث" که بنا بر امر حضرت نقطه باید آنرا ۲۰۹۸ بار (تعداد حروف ابجدی مستغاث) به منظور طلب فرج و گشایش تلاوت نمود (امر و خلق، ص ۵۸). حضرت عبدالبهاء نیز تصریحاً در موارد خوف و نگرانی از چشم زخم تلاوت آنرا به تعداد

۹۵ بار توصیه و امر فرموده‌اند (امر و خلق ۱، ص ۳۳۱).

ذکری که در سیاه چال تلاوت می‌شد

جناب نبیل در تاریخ جاودانی خود از بیانات حضرت بهاء الله نقل کرده که زندانیان به تعلیم و اشاره حضرتش هر شب در هنگام فجر ذکری می‌خواندند و آن بدین ترتیب بود که یک صف آنها می‌گفتند "قل الله یکفی من کل شیء" و صف دیگر جواب میدادند و علی الله فلیتوکل المتوکلون" این دو آیه که اهمیت نفوذ و تأثیر معنوی روحانی آن محتاج به تأکید و تصریح نیست اگر چه سابقه در آثار بیانی و قرآنی دارد مع ذلک ترکیب و ترتیب آن از کلام حضرت بهاء الله است. در آثار حضرت نقطه اولی ذکر "قل الله یکفی" لا اقل دو مرتبه نازل شده یکی در کتب بیان فارسی (واحد نهم، باب ششم) و دیگر در خاتمه رساله دلائل سبعة و آیه کامل بصورت زیر است "قل الله یکفی من کل شیء و لا یکفی عن الله ربک من شیء لا فی السموات و لا فی الارض و لا مابینهما انه کان علماً کافیا قدیراً"

و اما ذکر "و علی الله فلیتوکل المتوکلون" سابقه قرآنی نیز دارد و در موارد متعدده در آثار حضرت نقطه و قرآن آمده است. در قرآن یک بار با همین الفاظ و ترکیب در سوره ابراهیم نازل شده (۱۴/۱۲) و در سوره یوسف با تغییر "علی الله" به "علیه" مذکور شده است (۱۲/۶۷). در آثار حضرت نقطه اولی لا اقل یک بار بهمین ترتیب در صحیفه جعفریه (شرح دعای غیبت) و با جزئی تفاوت بعضاً متناسب با مناجات و تضرع یعنی بصورت "علیه" یا "علیک فلیتوکل المتوکلون" و یا "المؤمنون" مکرراً در سایر آثار قیمه حضرتش زیارت می‌شود.

* God Passes By